

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. XI. De interstitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT XI.

De Interstitiis.

§. I. Quid sint, & qua ratione servanda.

1. **S**acri Canones vulgatis iuribus præcipiunt, ut Ordines conferantur ordinandis cum certo temporis intervallo inter unum, & alterum Ordinem; quod certe ita constitutum est, ut interim per exercitia inferioris Ordinis, promovendus ad Superiores disponatur.

2. **Hæc** intervalla temporum vocantur *Interstitia*, quæ, sine dispensatione, servanda ab omnibus sunt, etiam à Religiosis præcendendo à Privilegiis, de quibus mox, idque sub mortali, quia est res gravis, licet ex communitentia non incuratur suspensio, nec irregularitas ab eo, qui illa fortè non observet, ut notat Suarez de *Cens. d. 21. sect. 1. n. 43. March. de Ord. tr. 1. p. 7. c. 1. n. 16. Diana p. 5. tract. 10. ref. 40. & p. 4. tr. 4. ref. 209. Castrop. d. 4. de Cens. p. 10. §. 1. alique.*

3. Hinc Lezzana in *summa V. Interstitia*, n. 3. immerito ex Bulla Pii II. (quæ, quamvis valde fuerit amplificata à Sixto V. hodie tamen servatur solum iuxta restrictionem factam à Clem. VIII. Rom. Pont. in *Bull. tr. 3. fol. 40.*) colligit, ordinandum non observantem interstitia, incurtere suspensionem immerito sanè.

Hæc enim Bulla tria solum edicit. Primum, ut suspensionem ipso facto incurrat, qui sine dispensatione Canonica, aut legitima licentia ordinatur extra tempora. Secundò, ut eandem incurrat, qui sine Dimissis. Tertiò, ut eandem, quia ante legitimam ætatem. Lezzana autem illud (*sine dispensatione Canonica*) vult distinguere ab illo (*aut legitima licentia*) additque illud (*sine dispensatione*) cadere in alia impedimenta, atque adeo in impedimentum ex intervallo interstitiorum, nondum decurso, & illud (*sine licentia*) cadere in prædicta tria. Verum nimis gratis hic auctor loquitur, & illud (*aut*) clarè ostendit, utramque clausulam cadere solum in illa tria, vnamque ex ipsis clausulis esse alterius explanationem.

4. Porro inter primam Tonsuram, & Oiliarium non invenio, debere intercedere interstitia.

5. Quoad Minores Ordines inter se Tridentinum, *sess. 23. cap. 1. de Reform.* requirit ut ordinatus in Minoribus promoveatur per temporum interstitia, instructus in iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent. Insinuat ergo, debere intercedere aliquod saltem intervallum, ut ipso exercitio instruat in ordine recepto, & disponatur ad alium; sed quia non determinans intervalli spatium, addit, (nisi aliud Episcopo expedire magis videatur) Ideo ipsius Episcopi prudenti arbitrio id remittitur. Vide §. *sequentem n. 6.*

6. Inter Acolythatum, & Subdiaconatum, Tridentinum *loc. cit.* requirit anni vnus Ecclesiastici (ut mox de cæteris Ordinibus dicam) intervallum. Excipe, nisi legitima consuetudo aliud alicubi introduxerit, ut dicto *n. 6.* mox indicabo.

7. Inter Subdiaconatum, & Diaconatum, atque inter hunc, & Sacerdotium ex eodem Tridentino debet annus intercedere, atque ex communi, tutissimæque sententia, Ecclesiasticus, id est ab vno Sabbato, v. g. Quatuor Temporum, Quadragesimæ ad aliud simile Sabbatum sequentis Quadragesimæ; etiam si non intercesserint eo anno duodecim menses integri. Ne sit tamen dubium, sufficere annum naturalem, quia multo magis, nomine anni requisiti à Tridentino, potest intelligi annus naturalis duodecim mensium, quæ est significatio principalis.

8. Ex quo ultimo sequitur (ait Pasqualigus, *Cent. 4. q. 355.*) si intercesserint duodecim menses, licet Ecclesiasticus annus nondum finierit, licet te posse ad alium Ordinem ascendere. Casus posset occurrere, si anno præcedente, Sabbatum Sanctum, in quo tu v. g. ordinatus fuisti

15. Respondeo. De hac difficultate olim interrogatus, negativè respondi, quia mihi tunc visum fuit collectivè requiri festum duplex, & festum de præcepto. Nunc verò maturius rem expendendo affirmativè respondeo. Nam intentum Pontificis principale est, ut ejusmodi Ordines dentur in diebus apud Fideles solemnibus, & ad hoc sufficit dignè esse de præcepto. Confirmatur, quia cum Urbanus VIII. in Pontificali novo, tum Brevia illa Pontificia solum dicunt, conferri debere eos Ordines diebus festis, nihil de officio, an sit duplex, necne, vel an sit correspondens festo, an non. Confirmatur iterum ex Leandro, de *Ordin. d. 1. q. 3.* qui in Brevibus prædictis ait; venire omnia festa, quæcunque sint, modo ab Ecclesia servari mandentur. Nota illud (quæcunque sint.)

PER OCCASIONEM QUÆRIMUS, AN Religiosi gaudeant Privilegio, ut ordinari liceat possint extra Tempora?

16. Quod Nostra Iesu Societas hoc Privilegio gaudet, communicando tamen ordinandis à solo Nostrò Patre Generali, certum est ex Bulla Greg. XIII. edita 11. Septembr. 1582. *V. in Privileg. Soc. V. Ordines*, & data sub clausula, ut ejusmodi Privilegium non communicetur aliis Regularibus. Lege Quintan. de *Ordin. sing. 8.*

17. Tam grave est hoc Societatis Privilegium, ut Castrop. de *Ordin. p. 13. num. 11.* damnet de mortali Episcopum, qui nolit ordinare extra tempora nostrum præsentatum à dicto Patre Generali (ut etiam, non servatis interstitiis præsentatum à dicto Patre Generali, vel Provinciali) quia Gregorius XIII. dum hæc nostris concedit, loquitur cum Episcopis per verba præceptiva, *præcipimus*, &c.

18. Quamvis autem Gregorius prædictus neget communicationem hujus Privilegii aliis Religiosis, non propterea ligantur manus Successorum Pontificum, vel Prædecessorum, quibus non sit legitime derogatum. Quare Marchinus, *tract. 1. p. 7. cap. 7.* citans Rodr. Barbof. Hom. bonum, Patellam, testatur idem Privilegium concessum fuisse

1. Mendicantibus, & à Clemente VIII. absque vlla limitatione, deinde confirmatum.

II. Monachis (*idem ibidem*) Divi Hieronymi, & Sancti Benedicti ab Alexandro VI. & Eugenio I. V.

III. Ordin. (*Idem citans Portellam, & Dianam*), sive Congregationi Sancti Ioannis Evangelistæ in Portugalia à Clement. VIII.

IV. Batnabitis *idem ibidem* à Greg. X V.

V. Pasqualigus, *cent. 4. q. 356.* item testatur concessum esse Theatinis à Greg. XI V.

VI. Thomas Hurtadus, in *mor. p. 2. tr. 12. c. 1. n. 1848.* ait, concedi omnibus, qui communicant in Privilegiis, & Castrop. de *Ordin. p. 13. n. 13.* omnibus Mendicantibus, & qui communicant in Privilegiis Sancti Benedicti; quæ tamen Pasqualigus l. c. limitat, quando communicatio non est generica, sed veluti sic, vel simili modo. *Communico vobis Privilegia aliis concessa, licet fuerint illis concessa irrevocabiler.*

Sed Thomas Hurt. l. c. n. 1854. ait, Paulum V. Minoribus, & Clementem VIII. Patribus Evangelistis concessisse hoc Privilegium sine vlla limitatione incommunicabilitatis. Quare, quæcunque alia Religio cum his communicans, etiam per communicationem generalem, illud participabit, etiam quoad Novitios, sed his cum Patrimonio, vel Beneficio iuxta supra dicta. Hoc Privilegium magnum vocat idem Thomas Hurtad. *loc. cit. n. 1818.* addens, illi sine scrupulo se posse Episcopos conformare: quæ eadem verba dixerat pro Mendicantibus Marchin. *loco supra citato.*

19. Hæc Doctores prædicti, quorum fidem sublevandi, mihi, vel deprimentendi, voluntas non est.

Denique dicit, ita decisum fuisse, referri à García 2. p. de Benefic. §. n. 86.

11. Sed profecto probabilis affirmat Averfa quest. 3. de Ord. sec. 9. Ver. Relinquit tamen, cum aliis: quicquid enim sit de aliis dispensationibus v.g. circa illegitimum natalem, certe in interstitiis militat peculiaris ratio. Si enim Episcopo competit principale, id est, posse suum familiarem ordinare, videtur etiam competere, posse dispensare in interstitiis, quod est valde accessorium ad ordinandum, & quasi imbutum in potestate ordinandi, quod certe non est in ceteris. Decisioni autem à García relatæ opponitur declaratio Sacræ Congregationis, concedentis Episcopo pro suo familiari dispensationem in interstitiis, quam referunt Ioannes de Cruce, p. 2. dub. 44. de Ord. & Diana p. 3. tract. 4. ref. 190.

AN PRELATI REGULARES dispensent suos in Interstitiis?

12. Cum Religiosis exemptis dispensare in Interstitiis Episcopus ejus loci, ubi ii habitant de familia, an eorum Superiores?

13. Profecto bipartita est sententia. Alii ut Bon. Vasq. Henric. Alcan. Tambur. Less. & plures apud Pasq. cent. 4. quest. 33, quibus adde Dianam part. 4. tr. 4. ref. 209, qui assert. declarat. Cardinalium, in dicto Episcopo, Alii ut Pasq. l. c. Suar. t. 4. De Relig. tr. 8. lib. 2. c. 21. Sanc. lib. 7. conf. c. 1. d. 5. §. 7. 8. in Superioribus hanc potestatem agnoscunt; Illi, quia universaliter Tridentinum loco supra citato hanc potestatem Episcopis tribuit, hi, quia volunt in hoc Tridentini loco, nomine Episcopi, intelligi eos, qui, cum habeant iurisdictionem quasi Episcopalem, tribuunt Dimissorias suis subditis; Hi autem sunt Superiores Regulares (ut supra c. 8. §. 2. num. 13, indicavi) si enim ad ipsos pertinet concedere licentiam ordinandi, ad eosdem pertinebit, & dispensandi, ut, non servatis Interstitiis, ordinentur.

14. Monet hic opportune Suarez loc. cit. num. 23. ex modestia Religioforum fieri, ut Superiores in suis Dimissoriis rogent Episcopos, ut in his dispensent cum suis Religiosis.

Vtraque opinio ita mihi (etiam practice) visa est probabilis (licet probabilior certe sit secunda) ut, me consentiente, illustrissimus Archiepiscopus Montis Regalis Don Ioannes Torrefregia, modo ipse rogatus in perquisitis Dimissoriis dispensabat, modo Superioribus in titulis literis se dispensasse, attestantibus, acquiescebat.

15. Illud tamen, ut certum habet; iudicium de causis dispensandi pertinere ad dictos Superiores. Ratio est manifesta, quia ipsi norunt necessitatem, vel utilitatem Ecclesie sue.

16. Illud ne te lateat, Provinciale Nostre Societatis cap. 10. num. 16. posse dispensare in Interstitiis, licet non posse dixerimus in extra tempora, ad hoc enim requiritur Pater noster Generalis. Ratio est, quia illud concessit idem Pater Generalis Provincialibus (vide In Comp. Privileg. Societ. Jesu V. Ordines) hoc non item. Cetera Religiosi suam praxim, vel privilegia consulant.

CAPUT XII.

§. I. Pene malè conferentis, vel recipientis Ordines.

1. Primo. Qui scienter ordinantur in Sacris ab Episcopo, qui Episcopatu, & usui Ordinis Episcopalis renuntiavit (si earenuntiatio habuit effectum per acceptionem Summi Pontificis) suspenduntur C. 1. de ordinatis ab Episcopo, ab ordine suscepto.

2. Hac suspensio reservatur Summo Pontifici; dum enim in Textu, ibidem, dicitur, ut si non scienter, Pars 111.

nec per ignorantiam crassam, & supinam quis ita ordinatus possit ab Episcopo dispensari sequitur, quod si scienter, vel per supinam ignorantiam, non possit ab Episcopo.

3. Secundò. Ii, qui ordinantur ab Episcopo excommunicato, suspenso, interdicto, schismatico, hæretico suspenduntur (C. 1. & 2. de Schism. & Ordin. ab eo) ab Ordine, sic malè suscepto.

4. Requiritur, ut Episcopus, Lege Bauni de Ord. §. 13. d. 11. Suar. de Censur. d. 31. sect. 1. num. 64. Bonac. tom. 3. disp. 3. de Cens. in part. quest. 10. p. 10. vel sit denunciatus, ut talis, vel, ut sit excommunicatus per publicam Clerici percussionem; debet enim esse talis, ut sit vitandus, seu non toleratus.

5. Cum ordinatus à Schismatico dispensat unus, Pontifex Summus, Lege Glossam cap. 2. de Schism. ex Apost. V. Potestatem. Cum ceteris colligitur ex dicendis, Cum agam de suspensis, cap. 10. Deo dante, de Absolutione à suspensione.

6. Tertiò. Ordinatus per Simoniam manet suspensus (C. Ex multis 1. q. & alibi) ab Ordinibus sic susceptis, & ordinans suspenditur à collatione Ordinum à Pontificalibus, & ab ingressu Ecclesie.

7. Cum eo, qui scienter hanc Simoniam commisit solum dispensat Pontifex, sed cum eo, qui ignoravit, commissam fuisse Simoniam, potest Episcopus. Lege Glossam ibidem, V. Possit.

8. Quartò. Qui innodatus excommunicatione (C. Cum illorum de sent. de excomm.) ob Clerici percussionem recipit Ordines, sive Majores, sive Minores (ne includas primam Tonsum, quia hæc Ordo non est) suspenditur, si sit Clericus Regularis, si vero sit Clericus Secularis, est deponendus à susceptis.

9. Cum is, qui existentes excommunicati dicta excommunicatione ob Clerici percussionem scientes Ordines recipiunt, Vnus Papa dispensat, ibidem.

10. Antonius Theaurus de penis Ecclesiasticis, part. 1. V. Ordo cap. 4. V. Amplia primo extendit hanc suspensionem ad omnes excommunicatos suscipientes scienter Ordines. Sed, quia Textus C. Cum illorum cit. signat solum loquitur de excommunicatione ob dictam percussionem, hæc doctrina mihi incerta relinquitur. Cum enim extendenda sit tanta pena ad omnes excommunicationes, si Textus tamquam modo loquitur de una?

11. Qui quacunque excommunicatione irretitus Ordines suscipit, irregularitatem non incurere dicemus suo loco. Cum agam de irreg. c. 14. §. 1. n. 8. & 9.

12. Quintò. Qui Ordines quoscunque recipit ab Episcopo, quanvis proprio, exercente Pontificalia in aliena Diocesi, absque licentia Ordinarii loci, suspenditur ex Tridentino, sess. 6. cap. 2. de Ref. donec suo Prelato visum fuerit.

13. Quid sit exerceere Pontificalia, & quas actiones hæc comprehendat, lege apud Castrop. Cens. disp. 4. p. 10. §. 1. n. 1. sed latius apud Bonaciam, tr. 3. de Cens. in part. disp. 3. §. 2. part. 12.

14. Quoniam autem Tridentinum loc. cit. requirit licentiam Ordinarii, supponit Vasquez, apud Castropal. mox citan. sufficere licentiam Ordinarii, qui sit in aliquo loco exempto ab Iurisdictione Episcopi talis loci, seu territorii, nulla alia licentia ab ipso Episcopo hæc requisita, & faver Ludov. Bertran. Loth. in res. mor. f. 145. loquens de Abbatibus, quoad usum Pontificalium. Sed tenendum cum Castropalao de Ordin. d. un. part. 15. num. 10. Alcan. Tamb. de iure Abb. tract. 1. disput. 21. quest. 4. merito tantam licentiam negante cum aliis, quos apud eundem lege.

15. Sexto. Qui culpabiliter Trid. sess. 23. de Ref. c. 8. Pius 11. l. mox citan. Ordines, etiam Minores (quicquid neget de Minoribus Bauni apud Dian. p. 11. tr. 5. r. 2. recipit ab alieno Episcopo sine licentia, seu dimissoriis, seu sine literis commendatitiis proprii Ordinarii, suspenditur per Tridentinum ab Ordine, quamdiu Episcopo proprio iudicabitur expedire: Ipse verò Episcopus

L scientes